

Framhald av síðu 8

kann hin hjálpa honum ella taka yvir.

Fyrr var so, at ávis kvæði hoyrdu til ávis hús í bygdini. Dugdu hesir skiparar kvæði, ið annars vóru ókend, var ikki óvanligt, at teir broyttu raðfylgju á orðunum ella lögdu nøkur burturmillum — hetta fyrri at forða fyrri, at aðrir skuldu ognast tey.

Væl er hugsandi at mong kvæði á henda hátt hava fylgt skiparanum í grøvina. Eg veit um tveir gamlar brøður, sum sigast halda eitt kvæði loyniligt, sum verið hefur í teirra ætt í fleiri ættarlið.

Menn halda, at upprunaliga kvæð skiparin orðindini einsamallur, og hini í ringinum lurtaðu og tóku undir í niðurlagnum, tá ið so skiparin fekk høvi at hvíla røddina og fyrireika seg til næsta orindi.

Soleiðis sigst eisini hava verið í einstøkum bygdum heilt upp í okkara tíð, men vanligt var sum nú, at hini taka undir í sjálvum orðindinum.

Um aldarskiptið 1700 - 1800 vóru vit ikki meir enn einir 5000 føroyingar — og tó hava vit varðveitt 70000 orindi! Og so vita vit eisini, at nógv er farið fyrri skeyti

Framhald

Framhald av síðu 9

ræðast frælsi. Teir ræðast at taka avgerðir sjálvir, og teir eru bangnir fyrri at koma í ta støðu, at avgera sjálvir, um teir fáa sær gammel-dansk afturvíð morgunmatinum. Eg haldi, at hetta er úrslitið av nógvum øldum, har onnur tóku avgerðir fyrri føroyingar, øldir av fátækraðomi og ófrælsi. Hetta hefur havt við sær, at hóast føroyingar ikki longur eru fátækir, so hugsa teir enn sum fátækt fólk. Teir halda, at teir ikki kunnu taka egna avgerðir. Sjálvandi kunnu teir tað, um teir bert vilja. Stóðan er tí tann, at hóast teir koyra í BMW-um, so er hugurin hjá teimum enn í miðeldini. Hetta er ein partur av tí skizofrena tættinum, eg havi sæð í føroysku mentanini.

Millman hefur skrivað bók um religiøns-mynstrið á teimum skotsku oyggjunum og borið tað saman við føroyska mynstrið. Sosialurin fer seinni at prenta samrøðu við Millman um hetta mál.

jan./etj.-

Framhald av síðu 11

sum ikki virða hann meira enn tað rusk, teir seinni koyrdu í rusk-containeran, og har føroyskir óvitar seinni á kvæði lógu og grópaðu. Hvat har

hefur ligið og ríkt av óhúmsku mugu gudarnir vita. Einaferð enn eiga vit at ynskja fólkaflokkinum tillukku.

Hvat ið fyriførst longri frammi veit eg bert frá bløðunum. Havnarfútin fekk ábreiðslur, ein »villigur« færø-kommando-maður fekk keppin slignan av, og aftur ein mynd av einum ungum føroyingi, sum gjørdi trossan fastan fyrri McCloy og færø-kommandomenninir styðjandi seg til ein lögreglu-mann fyrri ikki at detta á bláman, tí trossin stýntist honum ov tungur.

Tað óhugnaliga í øllum hesum var tó lesnaðurin í Dagblaðnum, har teir hálova ein færø-kommandomann fyrri at leggja á ein ungling, sum hevði sligið keppin av honum. Ráði og brutali láturin av brim-garðinum, meðan fólkafloksmenninir frøddust yvir at landsmenn teirra vóruð jagstraðir av lög-reglu og marinumonnnum, gav mær vaml. Tú fólir teg so forbannað hjálparleysan, sjálvt um tað kókar innan í tær.

Hendan dagin á Molanum fekk eg ein skelk, sum eg ongantið aftur forvinnið.

At siggja Føroyar, Merkið og landsmenn minar viðfarnar sum nekarar í hjálendi. Verða kveistraðir og jagstraðir burtur av lögreglu og marinustøðsmonnnum, meðan ein annar partur av landsmonnum minum syngur amerikanska tjóðsangen og flennir stórbærsliga yvir hvussu alt tað, sum okkum er kært, verður traðkað undir útlandskum hælum er ikki til at halda út. Somu kenslur, sum eg hevði henda morgunin mugu tey fáa, sum ósek verða stongd inni saman við álvarsliga sinnis-brekaðum fólk.

Er hetta tað fólkaflokkurin ynskir? Er hetta úrslitið av »gallupkanningini«? Jú, nú fatar ein betur, hvi teir hálova øll hernaðarlig einaraði í út-londunum, har fólk verða jagstrað og dripin frá hond. Hetta er so smaks-royndin uppá Suðurfrika, Suðurkorea, Taiwan og Chile. Ongantið eigur hetta ónda harkaliðið aftur at fáa fótin fyrri seg í føroyskum politikk, tað bønhyri Gud.

Hvi eru vit so?

Var hetta ætlanin við heimastýrslógini?

Toldu vit ikki væl-ferðina?

Í øllum londum finnst — og hefur altíð funnst — eitt 5. kolonnu lið. »Villigir« landsmenn, sum hjálpa hersetingarvaldum og njósnum o.ø. til rættis. Men hefur ongín nakrantíð tonkt uppá, hvussu tað ber til, at hetta

er so vanligt — ja goðkent — millum føroyingar?

Eitt er vist — og tað eiga allir sleikjarar at vita — at hvorki maður ella kvinna, sum nakrastaðni í heiminum hava hjálpt einum fremmandum landi til at kúga sitt egna fólk, hefur verið virt av teim fremmandu. Tey hava bert verið told sum hentir byttlingar. Og hetta er so sanniliga eisini galdandi fyrri Føroyar.

Men hvi er hetta so vanligt her hjá okkum?

Aftaná at hava verið flongd í 400 ár, er ikki so mikið av ryggi eftir í okkum, at vit tora at muta imóti. Sum flongdir hundar hava vit livað, og eg eri stórliga bangin fyrri, at vit eisini doyggja sum slikir.

Føroyar, sum vit kalla land okkara, er eitt reservat. Vit vita tað, men viðurkenna tað ikki. Vit tora ikki at taka valdi í egnum landi, sjálvt um tað stendur okkum í boði. Og hvi. Tí vit í øldir eru bukaðir til rættis kropsliga og mentalt. Men hvat. Hava vit tað ikki gott? Hvat rakar tað okkum við militari? Lat teir um tað.

Er ikki eitt videotól í hvørjum húsi saman við minst einum bili? Fanans tvætl um sjálfsvirðing!

Heldur hetta enn russarar!

Aftur her kunnu vit takka fólkaflokkinum fyrri niðurbrotandi arbeiðið sitt.

Hvussu hefur hann ikki fort kampagnur imóti Kína contra Taiwan. Vist okkum á talið á kulda-skápum, videotólum, mixarum, dustsúgvarum, bilum og m.a., sum taiwanesarar hava meira av enn kinesarar. Altso livsvirði gjørd upp í slikari materialismu contra mentan. Hetta er eisini okkara eyðkenni í dag. Til sølu til hægstbjóðandi.

Við sinum kommunistahatri hefur fólkaflokkurin undirgravað ta føroysku mentanina og hugsanina. Hann hefur skrætt og sindrað tað politiska lívið í Føroyum í stumpur og stykkir, soleiðis at onki samstarv er fyrri stavn, og onki samanhold longur er ímillum fólk. Hann hefur borið so i bandi, at ongin virðir okkum, ja, enn ikki vit sjálvi ... Men hesin flokkur, ella rættari »bandi«, skal so sanniliga fáa loyvi at renna linuna fult út.

Henda dagin á Molanum skammaði eg meg yvir at vera føroyingur. Tú stendur hjálparleys og sær land titt viðfarið sum

eina vanliga horu — eisini av egnum landsmonnum tinnum. Á tann skomm, tann skomm.

Men hvussu kann ein krevja, at eitt fólk, sum hefur vant seg til at liva sum trælur in í leinkjum í fleiri hundráð ár, knappliga skal byrja at tonkja sum eitt fritt fólk álikt grannum okkara? Hygg og lurta eftir muruni í fólk, tú dagliga møtir og tú finnur útav, hvi vit enn eiga eina sterka trælamentan.

Eg eri tó vissur í at onki

av hesum, eg her havi skrivað, finnur veg til heilan hjá »de villige færing-er«. Og trúgvíð mær, hetta fær heldur ongur avleiðingar fyrri ríkisfelagskapin. Búkaðir hundar fara altíð krúpani aftur til harra sín. Hvussu var tað, maðurin segði: Negrene har emanciperet sig, medens færingerne trofast og tålmodigt finder sig i deres skæbne.

Vamlið er við at vinna á mær, so eg gevist.

Spartacus

Hittust 50 ár eftir skúlabarnaferð

Fyri 50 árum síðani fóru nokur skúlabarn úr Føroyum ferð til Danmarkar. Hesi hittust nú aftur leygarkvöldið til ein dogurðabita og eitt hugnaprátt at minnast aftur á gamlar dagar. Vit hava meira frá samkomuni og skúlabarnaferðini í 1937 seinni í vikuni.